

Αν κάτι μας προσέφερε ο μαρξικός λόγος ως φιλοσοφία της πράξης είναι ίσως εκείνη η φόρτιση κάθε φαινομενικά ουδέτερης έννοιας με το ιστορικό της περιεχόμενο. Στο Μισθωτή Εργασία και Κεφάλαιο αναφέρει παραδειγματικά: Ένας νέγρος είναι ένας νέγρος. Μόνο σε καθορισμένες συνθήκες γίνεται σκλάβος. Μια κλωστική μηχανή μόνο σε καθορισμένες συνθήκες γίνεται κεφάλαιο. Ο χρυσός από μόνος του δεν είναι χρήμα, η ζάχαρη δεν είναι η τιμή της. Ο Μαρξ επιτίθεται στον δάσκαλό του, λέγοντας ότι ο Χέγκελ αν και εισήγαγε την ιστορία ως διαλεκτικό στοιχείο δεν ξεπέρασε ποτέ τον δυισμό μεταξύ σκέψης και είναι, θεωρίας και πράξης, υποκειμένου και αντικειμένου. Η μυθολογία της έννοιας, δηλαδή η υπονόηση πως μια έννοια μπορεί να προϋπάρχει της συνθήκης που τη γεννά, που χαρακτηρίζει το εγελιανό μοντέλο, διαλύθηκε οριστικά από τον Μαρξ.

Δεν θα μπορούσε, λοιπόν το μαρξικό έργο να μην αναπτύσσεται σε μια πολεμική ενάντια στην Ιδεολογία. Ιδεολογία είναι η ψευδής συνείδηση, περιγράφει. Συνεπώς, καταλήγει στη Γερμανική Ιδεολογία, μια ιστορική εποχή δεν πρέπει να εξετάζεται βάσει της ιδέας που έχει η ίδια για τον εαυτό της, αλλά βάσει της ιστορικής πορείας και των συνθηκών που τη γέννησαν. Η Ιδεολογία δεν είναι ένα σύνολο ιδεών και αξιών, αλλά το σύνολο της πνευματικής παραγωγής κάθε περιόδου μεταφρασμένη σε **κυρίαρχη υλική δύναμη.** Η κυρίαρχη ιδεολογία δημιουργεί κοινωνικά υποκείμενα με κοινό σύστημα αξιών, ενώ η αστική δημοκρατία είναι ένα μεγάλο εργαλείο περιχαράκωσής της. Στα όρια της αστικής πολιτικής, την οποία διαφυλάττει, ενσωματώνονται αναίμακτα κάθε είδους αντιδράσεις. Επιτυγχάνεται, έτσι, μεγάλη οικονομία, αφού γλιτώνει κανείς τη χρήση στρατού καταστολής διαδηλώσεων, επίλεκτων ομάδων εκκένωσης και ανακριτικών σωμάτων.

Η εγκαθίδρυση των δημοκρατικών πολιτευμάτων στον δυτικό κόσμο εξυπηρέτησε και εξυπηρετήθηκε από το κοινωνικοοικονομικό μοντέλο που είχε χτιστεί πάνω στις ήττες της ταξικής πάλης. Η πρώτη εμφάνιση της αστικής δημοκρατίας ήρθε την περίοδο εκείνη του καπιταλισμού που οι συντεχνίες μικροαστών και οι μεγάλες ενώσεις τους (τα σύμμαχα στρώματα, που θα έλεγε το ΚΚΕ) είχαν λόγο στην παραγωγική διαδικασία και ως εκ τούτου μπορούσαν να διεκδικήσουν θεσμικό λόγο. Όταν κάποιος επικαλείται, λοιπόν, την περιχαράκωση της δημοκρατίας, της άμεσης, της οριζόντιας, της «πραγματικής» ως γενικής και πρωταρχικής αξίας, όταν αποχωρίζει το περιεχόμενο από την πράξη, στην ουσία ζητά την επιστροφή στο στάδιο εκείνο που επέτρεπε την βαθμιαία αναπτυσσόμενη συσσώρευση του μικρού κεφαλαίου και των αντίστοιχων ατομικών δικαιωμάτων.

Η νοσταλγία των περιόδων όταν η αστική δημοκρατία, το κοινωνικό κράτος, η πολιτική

δημόσια σφαίρα κ.λπ. κ.λπ μπορούσαν να είναι επιλογές του κεφαλαίου υποπίπτει σε ένα τεράστιο μεθοδολογικό σφάλμα. Όταν συγκρίνουμε δύο καταστάσεις που δεν μπορούν να συμπίπτουν ιστορικά πχ. μια κυβέρνηση της αριστεράς με μια κυβέρνηση της δεξιάς, μια αστική δημοκρατία του κοινωνικό κράτους με ένα ναζιστικό καθεστώς, τη Ρωσσία της ΕΣΣΔ με τη Ρωσσία του Πούτιν κ.λπ., και καλούμαστε να αποφασίσουμε ποια εξυπηρετεί καλύτερα την υπόθεση της ταξικής χειραφέτησης δεν μπορούμε να παραλείπουμε πως χωρίς την παρελθούσα κατάσταση δεν θα μπορούσε να υπάρξει η εξέλιξή της. Χωρίς τη σοσιαλδημοκρατία δεν θα είχαμε τον γερμανικό σοσιαλεθνικισμό, χωρίς την ΕΣΣΔ δεν θα είχαμε σήμερα τη Ρωσσία του Πούτιν, χωρίς την αστική δημοκρατία δεν θα είχαμε τους σύγχρονους ολοκληρωτισμούς και ενδεχομένως χωρίς την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ δεν θα έχουμε στο μέλλον ακροδεξιά. Κάθε παγιωμένη κατάσταση συγκρούεται ή στρώνει τον δρόμο για την επόμενη. Η σύγκριση, συνεπώς μεταξύ τους, χωρίς τη συνείδηση των δεσμών τους, είναι ένα μεταφυσικό ανιστορικό ερώτημα που οδηγεί σε συμπεράσματα του τύπου «να ψηφίσουμε ΠΑΣΟΚ για να φύγει η Δεξιά», «καλύτερα Συριζα από το να πέσει η κυβερνηση από την αντίδραση» κ.ο.κ. Αυτόν τον θρίαμβο της ιδεολογίας, άλλωστε, χρησιμοποιεί η κυριαρχία που γνωρίζει πως μερικές φορές μόνο μια αριστερή κυβέρνηση μπορεί να επιβάλει συγκεκριμένες αλλαγές προς όφελός της- όποιος άλλος θα προσπαθούσε θα αποτύχαινε.

Άννα Β.

Για την παραγωγή σε μαζική κλίμακα της κομμουνιστικής συνείδησης όσο και για την επιτυχία αυτής της υπόθεσης είναι αναγκαία η αλλαγή που μπορεί να γίνει ΜΟΝΟ με ένα πρακτικό κίνημα, με μια ε π α ν ά σ τα α σ η. Αυτή είναι επομένως αναγκαία, ***όχι μόνο επειδή η κυρίαρχη τάξη δεν μπορεί να ανατραπεί με κανέναν άλλο τρόπο, αλλά επίσης επειδή η τάξη που ανατρέπει μόνο σε μια επανάσταση μπορεί να πετύχει να απαλλαγεί από την προαιώνια «κόπρο του Αυγείου»*** *και να γίνει ικανή να θεμελιώσει εξαρχής την κοινωνία.*

Βλέπουμε επίσης καθαρά, πόσο γελιέται ο Φώυερμπαχ όταν χαρακτηρίζοντας τον εαυτό του «άνθρωπο της κοινότητας» αυτοανακηρύσσεται κομμουνιστής και μετατρέπει τη λέξη αυτή σε ιδιότητα του ανθρώπου κι έτσι πιστεύει πως μπορεί να μετατρέψει τη λέξη «κομμουνιστής» ... σε μιαν απλή κατηγορία ... Θέλει να αποκαταστήσει τη συνείδηση ως υπάρχον, ενώ για τον πραγματικό κομμουνιστή αυτό που ενδιαφέρει είναι η ανατροπή της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων.

Καρλ Μαρξ, Γερμανική Ιδεολογία

Πηγή: 2467kollontai